Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Openbaar

Tarievenbesluit GTS 2023

Ons kenmerk : ACM/UIT/573617
Zaaknummer : ACM/21/053263
Datum : 30 mei 2022

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Achtergrond en systematiek 3
2.1 Achtergrond 3
2.2 Systematiek 3
3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit 4
4 Vaststelling tarieven 5
4.1 Totale inkomsten exclusief correcties 5
4.2 Correcties 6
4.2.1 Algemeen 6
4.2.2 Wettelijk uitgezonderde investeringen 6
4.2.3 Investeringen met betrekking tot de ombouwtaak 7
4.2.4 De afname van de geschatte operationele kosten als gevolg van verwijderde activa 7
4.2.5 Nacalculatie omzetregulering 7
4.2.6 Nacalculatie overboeking- en terugkoopregeling 8
4.2.7 Nacalculatie veilinggelden 8
4.2.8 Nacalculatie inkoopkosten energie 8
4.2.9 Nacalculatie administratieve onbalans 8
4.2.10 Nacalculatie investeringen met afschrijvingstermijn langer dan 10 jaar 9
4.2.11 Incidentele correctie overdracht assets 9
4.3 Referentieprijzen 10
4.4 Entry- en exittarieven 12
5 Dictum 14
Bijlage 1: relevante wettelijke bepalingen 15
Bijlage 2: Rekenmodule (apart Excelbestand)
Bijlage 3: Entry- en exittarieven indien korting niet verandert (apart Excelbestand)
Bijlage 4: Entry- en exittarieven indien gasopslagkorting en LNG-korting 100% worden (apart Excelbestand)
Bijlage 5: Entry- en exittarieven indien gasopslagkorting 100% wordt (apart Excelbestand)

1 Inleiding

1. Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) de tarieven voor de taken als bedoeld in de artikelen 10 en 10a van de Gaswet voor Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) voor het jaar 2023 vast, te weten:
   - het uitvoeren van gastransport en transportondersteunende diensten (hierna: de transporttaak);
   - het inkopen van netverliezen;
   - het voorzien, beheren en onderhouden van een aansluiting alsook het wijzigen en verwijderen van aansluitingen op verzoek van de aangeslotene (hierna: de aansluittaak);
   - het in evenwicht houden van het landelijke gastransportnet (hierna: de balanceringstaak); en
   - het omzetten van gas naar een hogere of lagere energie-inhoud, dan wel gas in een door de gebruiker gewenste samenstelling brengen (hierna: de kwaliteitsconversietaak).

2. De ACM wijkt in dit besluit op enkele punten af van het tarievenvoorstel van GTS. De ACM is ten eerste in dit besluit uitgegaan van een consumentenprijsindex (hierna: CPI) van 6,2%, waar GTS in haar voorstel uitging van 1,7%. Daarnaast heeft de ACM een incidentele correctie toegepast vanwege een aantal assets die GTS in december 2021 heeft overgedragen. Tot slot houdt de ACM rekening met de ophanden zijnde wijziging van de Verordening 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten (hierna: de Gasverordening).

3. Dit besluit bestaat uit een toelichting van de achtergrond en systematiek (hoofdstuk 2), een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3), de vaststelling van de tarieven (hoofdstuk 4) en het dictum (hoofdstuk 5). Dit besluit bevat daarnaast drie bijlages. Bijlage 1 betreft de relevante wettelijke bepalingen. Bijlage 2 is de rekenmodule en in bijlage 3 en 4 staan de tarieven die de ACM vaststelt voor het jaar 2023[1]. Bijlage 2 wordt gepubliceerd op www.acm.nl. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

2 Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

4. In Nederland wordt gas getransporteerd via gastransportnetten. De netbeheerder voert ten aanzien van het door hem beheerde net wettelijke taken uit. Voor GTS gaat het om de taken zoals neergelegd in de artikelen 10 en 10a van de Gaswet. GTS voert deze taken uit op het landelijke gastransportnet. Deze netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, reguleert de ACM de tarieven die de netbeheerder in rekening mag brengen. Met dit besluit stelt de ACM de tarieven als bedoeld in artikel 82 van de Gaswet voor GTS voor het jaar 2023 vast.

2.2 Systematiek

5. De tarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor GTS vast in een methodebesluit. Met de methode van regulering voor GTS beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen. De ACM heeft de methode van regulering voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026

[1] Zie randnummers 53 t/m 57

voor het eerst vastgesteld bij besluit van 1 februari 2021.[2]

6. Op basis van een methodebesluit worden de x-factor en de begininkomsten vastgesteld in een x-factorbesluit.[3] De ACM past de x-factor toe om de totale inkomsten exclusief correcties van de netbeheerder te bepalen. Vervolgens bepaalt de ACM welke correcties hierop moeten worden aangebracht. De som van de totale inkomsten exclusief correcties en de correcties vormt de toegestane inkomsten.

7. De toegestane inkomsten zijn de inkomsten die de netbeheerder met de tarieven mag verdienen. De netbeheerder is verplicht om een voorstel voor de tarieven in te dienen. De ACM toetst dit tarievenvoorstel aan de Gaswet en de Tarievencode gas. De ACM stelt vervolgens de tarieven vast.

8. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 8 van het Methodebesluit 2022-2026[4] en het codewijzigingsbesluit tot implementatie van de netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas.[5]

3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

9. Ingevolge de netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna: NC-TAR) moeten de tarieven ruim voor de jaarlijkse veiling van jaarcapaciteitsproducten worden vastgesteld. Om de tarieven tijdig te kunnen vaststellen dient GTS jaarlijks rond 1 maart een tarievenvoorstel in te dienen bij de ACM.

10. De ACM heeft op 11 januari 2022 een tarievenmodule ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel aan GTS gestuurd. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de tarieven worden berekend. De ACM heeft GTS verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie en de ingevulde gegevens te laten controleren door een externe accountant conform een auditinstructie. Daarnaast heeft de ACM per brief van 11 januari 2022 additionele vragen gesteld aan GTS over de administratieve onbalans.

11. Op 18 februari 2022 heeft de ACM antwoorden op de additionele vragen over de administratieve onbalans van GTS ontvangen. Op 1 maart 2022 heeft de ACM het tarievenvoorstel, voorzien van een toelichting en een controleverklaring van een externe accountant, voor het jaar 2023 van GTS ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 4 maart 2022 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl).

12. De ACM heeft op 18 maart 2022 vragen gesteld aan GTS naar aanleiding van haar tarievenvoorstel. Deze vragen hadden betrekking op de overdracht van de assets aan Gasunie, de schatting van de gecontracteerde capaciteit en enkele vervolgvragen over de administratieve onbalans. Op 15 april 2022 heeft de ACM antwoorden ontvangen op deze vragen.

13. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het tarievenvoorstel, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. De ACM heeft reacties ontvangen van Vereniging

[2] Besluit met kenmerk ACM/UIT/542662.
[3] Besluit met kenmerk ACM/UIT/547904.
[4] Methodebesluit 2022-2026 van 1 februari 2021 met kenmerk ACM/UIT/542662, randnummer 210 en verder.
[5] Besluit met kenmerk ACM/UIT/503577.

Gasopslag Nederland (VGN), Vereniging LNG Schippers (VLNG), NOGEPA, Vereniging Energie Nederland (E-NL) en Edison. De ACM reageert per brief op deze reacties. Tevens heeft de ACM de reacties, voor zover deze betrekking hebben op het voorstel en relevant zijn, betrokken in het besluit.

14. Op 29 april 2022 heeft de ACM financiële gegevens van GTS ontvangen, die op 12 mei 2022 zijn voorzien van een controleverklaring van de accountant. De ACM heeft deze gegevens gebruikt bij de berekening van de tarieven.

15. Het tarievenvoorstel voldoet aan de vereisten van wet- en regelgeving.

4 Vaststelling tarieven

16. De vaststelling van de tarieven voor GTS bestaat uit een aantal stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten (per taak) exclusief correcties. In stap twee worden de correcties (per taak) berekend. De som van de totale inkomsten en de correcties is gelijk aan de toegestane inkomsten. Stap drie betreft de berekening van referentieprijzen en in stap vier worden tot slot de entry- en exittarieven vastgesteld. Deze stappen worden in dit hoofdstuk achtereenvolgens behandeld.

4.1 Totale inkomsten exclusief correcties

17. De totale inkomsten exclusief correcties van GTS voor 2023 zijn het startpunt voor de berekening van de tarieven. In het Methodebesluit 2022-2026 is de volgende formule opgenomen voor de berekening van de totale inkomsten exclusief de inkomsten als gevolg van correcties die GTS in een kalenderjaar mag verdienen:

$$TI_{2023} = TI_{2022} \cdot (1 + CPI_{2023} - x_{2022-2026})$$

TI_t	Toegestane inkomsten exclusief inkomsten uit tariefcorrecties in het jaar *t* in prijspeil *t;*
CPI_t	Het consumentenprijsindexcijfer voor het jaar *t*, zijnde de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens). Deze wordt berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerde in de tiende maand voorafgaande aan het jaar *t*, en van deze index, gepubliceerd in de in de tweeëntwintigste maand voorafgaande aan jaar *t,* zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
$x_{2022-2026}$	De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (x-factor) voor de reguleringsperiode 2022-2026, naar beneden afgerond op 2 decimalen;
t	Algemene parameter ter aanduiding van het jaar van de reguleringsperiode 2022 – 2026.

18. De hoogte van de relatieve wijziging van de CPI voor het jaar 2023 bedraagt 6,2%.[6]

19. De x-factor voor de periode 2022-2026 heeft de ACM vastgesteld in het tweede gewijzigde x-factorbesluit 2022-2026. De hoogte van de doelmatigheidskorting bedraagt 3,78%.

20. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op de onderstaande totale inkomsten exclusief correcties (in

[6] CBS, tabel “consumentenprijzen; prijsindex 2015=100”, jaarmutatie CPI 2021 februari.

EUR, prijspeil 2023): 952.373.566.

4.2 Correcties

4.2.1 Algemeen

21. Voordat de tarieven worden berekend, corrigeert de ACM de totale inkomsten. De som van de totale inkomsten en de correcties is gelijk aan de toegestane inkomsten. De ACM heeft voor de correcties een berekening in de tarievenmodule opgenomen. Voor dit tarievenbesluit betreft het de volgende correcties:
    - Wettelijk uitgezonderde investeringen;
    - Investeringen met betrekking tot de ombouwtaak;
    - De afname van de geschatte operationele kosten als gevolg van verwijderde activa;
    - Nacalculatie omzetregulering;
    - Nacalculatie overboeking- en terugkoopregeling;
    - Nacalculatie veilinggelden;
    - Nacalculatie inkoopkosten energie;
    - Nacalculatie administratieve onbalans;
    - Nacalculatie van investeringen met een afschrijftermijn van langer dan 10 jaar;
    - Incidentele correcties.

22. Onder de noemer 'incidentele correcties' vat de ACM de overige aanpassingen, die niet in het methodebesluit zijn aangekondigd. In beginsel gebruikt de ACM hiervoor de grondslag genoemd in artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet. Als er sprake is van een andere grondslag voor een incidentele correctie licht de ACM dit toe bij de behandeling van de desbetreffende correctie.

23. In deze paragraaf bespreekt de ACM bovenstaande correcties. Voor zover de ACM aan GTS heeft gevraagd om voor de berekening van deze correcties gegevens in te vullen in de tarievenmodule, beoordeelt de ACM deze gegevens.

24. Als de ACM kosten of opbrengsten uit het jaar *t* vergoedt in de tarieven van het jaar *t+x* wordt daarbij ook rekening gehouden met de financieringslasten of -baten die achteraf uit deze vergoeding volgen door toepassing van een heffingsrente. De heffingsrente is een vergoeding van gemiste rente. De ACM heeft besloten om in het tarievenbesluit van 2022 de wettelijke rente als heffingsrente te hanteren.[7] Sinds 2015 staat de wettelijke rente op 2%. Zie voor een uitgebreidere toelichting het Tarievenbesluit GTS 2022, randnummer 25.[8]

4.2.2 Wettelijk uitgezonderde investeringen

25. Wettelijk uitgezonderde investeringen zijn investeringen die vallen onder de noemer van artikel 39e en 54a, derde lid van de Gaswet (hierna gezamenlijk: wettelijk uitgezonderde investeringen).

26. De inkomsten worden gecorrigeerd met de efficiënte kosten van wettelijk uitgezonderde investeringen. De ACM heeft deze correctie aangekondigd in het Methodebesluit 2017-2021.[9]

[7] Hierbij doelt de ACM op de wettelijke rente, bedoeld in artikel 119 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.
[8] Besluit met kenmerk ACM/UIT/549819.
[9] Het gewijzigde Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, paragraaf 9.4.1.

Voorstel GTS wettelijk uitgezonderde investeringen

27. GTS heeft in het tarievenvoorstel niet verzocht om vergoeding van kosten van nieuwe dan wel nagekomen kosten van eerdere wettelijk uitgezonderde investeringen.

Bepaling hoogte correctie

28. De ACM voegt in dit besluit de efficiënte kosten van de eerdere wettelijk uitgezonderde investeringen die voor verrekening in aanmerking komen toe aan de totale inkomsten 2023. GTS heeft geen wettelijk uitgezonderde investering voor 2021 opgegeven. De totale inkomsten worden dus als volgt gecorrigeerd voor de wettelijk uitgezonderde investeringen (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): 0.

4.2.3 Investeringen met betrekking tot de ombouwtaak

29. Als gevolg van de wijziging van de Gaswet betreffende het beperken van de vraag naar laagcalorisch gas van grote afnemers heeft GTS de taak om de aansluiting van grote afnemers om te bouwen. Dit is een nieuwe taak die nog niet wordt vergoed via de totale inkomsten exclusief correcties die worden berekend met de x-factor. Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet betrekt de ACM daarom de geschatte doelmatige kosten voor deze onderdelen bij het vaststellen van de tarieven.

30. GTS heeft in haar voorstel verzocht om de kosten van één investering te vergoeden. De geschatte doelmatige kosten hiervan bedragen (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): 43.971.

4.2.4 De afname van de geschatte operationele kosten als gevolg van verwijderde activa

31. De ACM schat de ontwikkeling van de operationele kosten gedurende de reguleringsperiode door het saldo te nemen van de nieuwe investeringen gedurende de reguleringsperiode min de desinvesteringen gedurende de periode. In het Methodebesluit 2022-2026 heeft de ACM vastgesteld dat we op dit saldo een parameter van 1% toepassen. De extra operationele kosten als gevolg van nieuwe investeringen heeft de ACM meegenomen in het x-factorbesluit. De vermindering van de operationele kosten als gevolg van desinvesteringen verrekent de ACM in de tarievenbesluiten.[10] De totale afname van de geschatte operationele kosten wordt als volgt geschat (in EUR, pp 2023): -2.713.089.

4.2.5 Nacalculatie omzetregulering

32. Zoals aangekondigd in het Methodebesluit 2017-2021 corrigeert de ACM jaarlijks voor het verschil in inkomsten dat wordt veroorzaakt door een verschil tussen de gerealiseerde omzet van GTS en de vooraf ingeschatte omzet (of toegestane inkomsten).[11] Met de omzetregulering bepaalt de ACM jaarlijks de hoogte van de na te calculeren omzet.

33. Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS blijkt dat GTS in 2021 in totaal 922.405.563 euro omzet heeft ontvangen. De totale inkomsten worden derhalve als volgt gecorrigeerd voor omzetregulering (inclusief. heffingsrente in EUR, pp 2023): -892.610.

[10] Methodebesluit 2022-2026 van 1 februari 2021 met kenmerk ACM/UIT/542662, randnummer 210 en verder.
[11] Gewijzigd Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 336 en verder.

4.2.6 Nacalculatie overboeking- en terugkoopregeling

34. Zoals aangekondigd in het Methodebesluit 2017-2021 worden de opbrengsten uit de verkoop van overboekcapaciteit en de kosten die GTS heeft gemaakt voor het terugkopen van capaciteit gesaldeerd en geboekt op de overboek- en terugkooprekening.[12] Het saldo van deze rekening (positief of negatief) wordt verdeeld tussen GTS en de netgebruikers. Dit betekent dat 50% van het saldo wordt verrekend via de tarieven.

35. Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS blijkt dat deze rekening op 31 december 2021 een negatief saldo kende. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor deze overboeking- en terugkoopregeling (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): -7.019.623.

4.2.7 Nacalculatie veilinggelden

36. Zoals aangekondigd in het Methodebesluit 2017-2021 zal de ACM rekening houden met de opbrengsten uit een veiling.[13] GTS stelt voor om het saldo veilinggelden 2021 aan te wenden om via een correctie de tarieven te verlagen. De ACM stemt hiermee in. De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor opbrengsten uit veilinggelden (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2023): -1.091.840.

4.2.8 Nacalculatie inkoopkosten energie

37. Zoals aangekondigd in het Methodebesluit 2017-2021 corrigeert de ACM de tarieven voor het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde noodzakelijke inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak.[14]

38. Op grond van het Methodebesluit 2017-2021 dient de ACM in het kader van de jaarlijkse tarievenbesluiten te toetsen of GTS meer inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak heeft gemaakt dan noodzakelijk. Op grond van de door GTS verstrekte informatie kan de ACM op dit moment niet stellen dat GTS meer inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak heeft gemaakt dan noodzakelijk in 2021. Dit betekent dat de ACM de totale inkomsten zal corrigeren voor het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak.

39. Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS is gebleken dat de kosten voor inkoop energie voor het jaar 2021 voor de kwaliteitsconversietaak EUR 91.170.269 hoger zijn uitgevallen dan geschat (exclusief heffingsrente). De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): 94.853.548.

4.2.9 Nacalculatie administratieve onbalans

40. Zoals aangekondigd in het Methodebesluit 2017-2021 corrigeert de ACM de tarieven voor het jaarlijkse saldo van de kosten en opbrengsten door administratieve onbalans die GTS maakt of verkrijgt.[15] Uit de financiële gegevens die de ACM heeft ontvangen van GTS is gebleken dat het saldo administratieve

[12] Gewijzigd Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 347 en verder.
[13] Gewijzigd Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 343 en verder.
[14] Gewijzigd Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 306 en verder.
[15] Gewijzigd Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 325 en verder.

onbalans negatief is. GTS heeft EUR 21.856.587 aan kosten gemaakt (exclusief heffingsrente). De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de administratieve onbalans (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): 22.739.594.

4.2.10 Nacalculatie investeringen met afschrijvingstermijn langer dan 10 jaar

41. De ACM schat in het x-factorbesluit investeringen op basis van drie peiljaren. Zoals aangekondigd in het Methodebesluit 2022-2026[16] corrigeert de ACM de geschatte kosten van investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan tien jaar achteraf via nacalculaties.

42. De geschatte kosten in 2023 van de *geschatte* investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar in het x-factorbesluit zijn hoger dan de geschatte kosten van de *gerealiseerde* investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de kosten van investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): -26.590.510.

4.2.11 Incidentele correctie overdracht assets

43. GTS heeft een aantal activa (waaronder het hoofdkantoor, verschillende ICT-systemen en gereedschappen) in december 2021 overgedragen aan N.V. Nederlandse Gasunie. (hierna: Gasunie). Deze assets zal GTS nog wel gebruiken en dus inhuren van Gasunie. De situatie is dus gewijzigd ten opzichte van de situatie ten tijde van het nemen van het Methodebesluit 2022-2026. De ACM corrigeert daarom de totale inkomsten voor 2023 voor de overdracht van deze activa aan Gasunie. Zonder deze correctie zou deze overdracht leiden tot onterechte inkomsten voor GTS. Vanuit de algemene uitgangspunten van de regulering mag GTS geen hoger rendement behalen dan in het economisch verkeer gebruikelijk is. GTS heeft in overleg met de ACM laten weten dat zij zich kan vinden in dit uitgangspunt en de hierna beschreven correctie.

44. De ACM past bij deze correctie de volgende methodiek toe:
    - De ACM berekent de volledige resterende boekwaarde van deze activa. Hierbij wordt rekening gehouden met de statische efficiëntieparameter. De ACM neemt aan dat GTS dit bedrag in één keer volledig afschrijft. De toegestane inkomsten worden voor 2023 verhoogd met deze afschrijving.
    - De opbrengsten van de overdracht van activa in 2021 (die minimaal gelijk zijn aan de resterende boekwaarde) worden volledig in mindering gebracht op de toegestane inkomsten in 2023.
    - De ACM berekent de daling van de kapitaalkosten in de jaren vanaf 2022 als gevolg van het verwijderen van de activa uit de GAW. De toegestane inkomsten in de jaren 2022-2026 zijn gebaseerd op de veronderstelling dat GTS deze activa in bezit heeft. Aangezien de activa volledig zijn afgeschreven, is dit niet langer het geval. De ACM stelt de toegestane inkomsten voor de jaren 2022-2026 dus hiermee naar beneden bij.
    - De toegestane inkomsten in de jaren 2022-2026 zijn mede gebaseerd op de veronderstelling dat GTS geen kosten voor de huur voor deze overgedragen activa hoeft te betalen. Aangezien dit wel het geval is, stelt de ACM de toegestane inkomsten hiermee naar boven bij. De operationele kosten bestaan uit de door de ACM veronderstelde efficiënte kapitaalkosten die

[16] Methodebesluit 2022-2026 van 1 februari 2021 met kenmerk ACM/UIT/542662, randnummer 189 en verder.

Gasunie voor de assets maakt. Hierbij gaat de ACM ervan uit dat Gasunie de activa lineair afschrijft en deze kosten rechtstreeks in rekening brengt bij GTS.

45. Op grond van artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet gaat de ACM voor het Tarievenbesluit 2023 over tot een correctie. De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor de incidentele correctie overdracht assets (inclusief heffingsrente, in EUR, pp 2023): -6.549.650

4.3 Referentieprijzen

46. De entry- en exittarieven worden afgeleid van de referentieprijs[17] die van toepassing is op het betreffende entry- of exitpunt.[18] In paragraaf 3.2 van de Tarievencode gas is de methodologie voor berekening van de referentieprijs opgenomen. Toepassing van deze referentieprijsmethodologie leidt tot referentieprijzen voor entrycapaciteit, exitcapaciteit, entrycapaciteit gasopslag en exitcapaciteit gasopslag.

47. De methodologie betreft een zogenaamde ‘postzegelmethode’. Dat wil zeggen dat er één referentieprijs is voor alle entrypunten en één referentieprijs voor alle exitpunten. De referentieprijs komt tot stand door het aandeel van de toegestane inkomsten toegewezen aan entrypunten en exitpunten te delen door respectievelijk de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entrypunten en exitpunten.

48. In het tarievenvoorstel heeft GTS een schatting voor de voorspelde gecontracteerde capaciteit opgenomen. GTS heeft in het kader van het codewijzigingsbesluit tot implementatie van de NC-TAR de wijze waarop zij de voorspelde gecontracteerde capaciteit berekent aan de ACM toegelicht. Hieruit blijkt dat de schatting van GTS via een aantal stappen tot stand komt. Allereerst bepaalt GTS welke capaciteitsproducten zij per segment reeds heeft verkocht voor het betreffende tariefjaar. Vervolgens schat GTS per marktsegment welke transportcapaciteit zij aanvullend verwacht te verkopen. Zij betrekt daarbij marktinformatie en regelgeving, middels contacten met de relevante marktpartijen en op basis van analyses van historisch boekingsgedrag voor verschillende capaciteitsproducten. Incidentele dagboekingen worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Daarnaast vertaalt GTS de verwachte verkopen van verschillende capaciteitsproducten naar de voorspelde gecontracteerde capaciteit (één getal). Zij weegt daarbij verschillende capaciteitsproducten op basis van de inkomsten die het capaciteitsproduct genereert. Zij houdt dus rekening met de multiplicatoren en seizoensfactoren voor de verschillende capaciteitsproducten. Tot slot houdt GTS bij de schatting, net als bij de schatting voor 2022, rekening met de verwachte inter-TSO compensatie (hierna: ITC) van BBL Company V.O.F. Naar verwachting is de ITC voor het jaar 2023 19 miljoen euro. GTS heeft daarom de voorspelde gecontracteerde capaciteit met 2% opgehoogd en naar rato verdeeld over de segmenten. Hierdoor worden de entry- en exittarieven lager en wordt de ontvangen ITC verwerkt in de tarieven. Dit laat onverlet dat de ITC onderdeel wordt van de omzetnacalculatie in 2025.

49. De ACM is van oordeel dat GTS een robuuste methode hanteert om de voorspelde gecontracteerde capaciteit te schatten die voldoende rekening houdt met het belang om de omzetnacalculatie zo beperkt mogelijk te houden. Naar aanleiding van enkele vervolgvragen concludeert de ACM dat GTS hierbij ook voldoende rekening heeft gehouden met de actuele ontwikkelingen op de gasmarkt rondom de verwachte verplichte vulgraad voor gasopslagen en de toenemende volumes LNG. De ACM stelt de voorspelde gecontracteerde entrycapaciteit en exitcapaciteit daarom overeenkomstig het voorstel als volgt vast:

[17] Zoals gedefinieerd in artikel 3, sub 1, van NC-TAR.
[18] Zie artikel 3.2, tweede lid van de Tarievencode gas.

Voorspelde gecontracteerde capaciteit	Entry	Exit
Totale capaciteit (in kWh/uur/jaar)	175.421.209	259.578.791
Capaciteit gasopslagen (in kWh/uur/jaar)	65.801.747	33.239.261

50. Voor de berekening van de referentieprijzen worden de toegestane inkomsten van GTS eerst middels een verdeling van 40/60 verdeeld over de entry- en exitpunten. De referentieprijs voor een entrypunt komt vervolgens tot stand door de toegestane inkomsten op entrypunten te delen door de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entrypunten. De referentieprijs voor een exitpunt komt tot stand door de toegestane inkomsten op exitpunten te delen door de voorspelde gecontracteerde capaciteit op exitpunten. Deze referentieprijzen moeten daarna nog worden aangepast, omdat er voor entry- en exitpunten die verbonden zijn met gasopslagen een korting geldt.

51. In de NC-TAR overeenkomst[19] en het NC-TAR besluit[20] is een kortingspercentage overeengekomen van 60% voor entry- en exitpunten die verbonden zijn met gasopslagen. Het inkomstenverlies van GTS als gevolg van deze korting, wordt door de toepassing van een herschalingsfactor verdeeld over alle entry- en exitpunten.

52. Na toepassing van de korting voor gasopslagen komt de ACM tot de volgende referentieprijzen: [21]

Referentieprijs	Entry	Exit
Referentieprijs niet gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	2,706	2.743
Referentieprijs gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	1.082	1.097

53. Op 23 maart 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel tot (onder andere) wijziging van de Gasverordening ingediend.[22] Dit voorstel is, volgens de Europese Commissie, bedoeld om de zeer aanzienlijke risico's voor de gasleveringszekerheid en de economie van de Europese Unie, die het gevolg zijn van de gewijzigde geopolitieke situatie, aan te pakken. Het voorstel moet er met name voor zorgen dat gasopslagcapaciteit in de Europese Unie, die van belang is om de gasleveringszekerheid te waarborgen, niet onbenut blijft.

54. Het voorstel tot wijziging van de Gasverordening introduceert mogelijk een korting van 100% voor de capaciteitsgebaseerde transmissietarieven voor entrypunten van en exitpunten naar opslaginstallaties en/of voor LNG-entrypunten.[23] Op het moment van het nemen van dit besluit is nog niet definitief bekend hoe deze verordening precies zal luiden. In de meest recente versie van het voorstel staat dat de nationaal regulerende instantie, in Nederland de ACM, de gasopslagkorting en de LNG-korting aan kan passen naar 100%. Indien dit voorstel in werking treedt, zal de ACM de kortingspercentages niet aanpassen en zijn dus de referentieprijzen zoals bedoeld in randnummer 52 van toepassing. In de NC-TAR overeenkomst is immers afgesproken dat deze kortingen niet worden aangepast, tenzij de ACM hier

[19] Zie Overeenkomst NC-TAR, van. 10 december 2018, gepubliceerd op www.acm.nl.
[20] Zie ook het besluit met kenmerk ACM/UIT/503577.
[21] De referentieprijzen in dit besluit worden voor de leesbaarheid weergegeven met 3 decimalen, maar in de berekening van de entry- en exittarieven gebruikt de ACM onafgeronde referentieprijzen.
[22] Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten, COM(2022) 135 final 2022/135(COM)
[23] Korting wordt als derde lid aan artikel 13 van de Gasverordening toegevoegd.

toe wordt gedwongen door een rechterlijke uitspraak, wijziging van regelgeving of gewijzigde feiten of omstandigheden.

55. Indien de verordening een korting van 100% op gasopslagen en/of LNG-punten verplicht stelt, zal de ACM de kortingspercentages moeten aanpassen. Dit zal invloed hebben op het Tarievenbesluit 2023. Een verordening heeft rechtstreekse werking en is van hoger recht dan de Tarievencode gas en tarievenbesluiten.

56. Voor het Tarievenbesluit 2023 besluit de ACM dat als de wijziging van de Gasverordening een korting op gasopslagen en/of LNG-punten van 100% verplicht stelt, het kortingspercentage voor entry- en exitpunten die hiermee verbonden zijn op 100% wordt vastgesteld. Op de dag van inwerkingtreding wordt dan ook artikel 3.5 tweede lid van de Tarievencode gas buiten toepassing verklaard. De ACM zal als de wijziging van de Gasverordening in werking treedt via de procedure van artikel 12c lid 2 Gaswet de Tarievencode gas aanpassen.

57. Het inkomstenverlies van GTS als gevolg van deze korting van 100% wordt in dat geval door de toepassing van eenzelfde herschalingsfactormethodiek als beschreven in randnummer 51 verdeeld over alle entry- en exitpunten. Bijlage 4 (Entry- en exittarieven vanaf inwerkingtreding wijziging Gasverordening (apart Excelbestand)) van dit tarievenbesluit treedt in dat geval in de plaats van bijlage 3 (Entry- en exittarieven tot inwerkingtreding wijziging Gasverordening (apart Excelbestand)) op de dag dat de wijziging van de Gasverordening in werking treedt.

58. Indien sprake is van toepassing van een korting van 100% voor gasopslagen en LNG-punten komt de ACM tot de volgende referentieprijzen:

Referentieprijs	Entry	Exit
Referentieprijs niet gasopslag en niet LNG (in EUR/kWh/uur/jaar)	3.193	3.237
Referentieprijs gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	0	0
Referentieprijs LNG (in EUR/kWh/uur/jaar)	0	0

59. Indien sprake is van toepassing van een korting van 100% voor gasopslagen, maar niet voor LNG-punten komt de ACM tot de volgende referentieprijzen:

Referentieprijs	Entry	Exit
Referentieprijs niet gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	3.024	3.065
Referentieprijs gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	0	0

4.4 Entry- en exittarieven

60. De entry- en exittarieven voor de verschillende capaciteitsproducten worden berekend uit de referentieprijzen. Met deze entry- en exittarieven worden ook de reserveringsprijzen voor interconnectiepunten uit de NC-TAR bedoeld.

61. Bij de berekening van de entry- en exittarieven wordt rekening gehouden met de duur van het capaciteitsproduct en met de van toepassing zijnde multiplicatoren en seizoensfactoren. Voor afschakelbare capaciteitsproducten geldt daarnaast nog een kortingspercentage van 0,43%.[24]

62. De multiplicatoren bepalen het prijsverschil tussen een jaarcapaciteitsproduct ten opzichte van een kwartaal-, maand-, dag- of *within-day*-capaciteitsproduct. Een multiplicator voor een maandcapaciteitsproduct van 1,5 betekent bijvoorbeeld dat het tarief voor dat capaciteitsproduct 50% hoger is dan 1/12e deel van de prijs voor een jaarcapaciteitsproduct. Voor elk capaciteitsproduct is een aparte multiplicator van toepassing. In de Tarievencode gas zijn de volgende multiplicatoren vastgelegd: 1,25 voor kwartaalcapaciteitsproducten, 1,5 voor maandcapaciteitsproducten en 1,75 voor dag- en *within-day*-capaciteitsproducten.[25]

63. De seizoensfactoren bepalen het prijsverschil tussen dezelfde capaciteitsproducten in verschillende periodes van het jaar. De toepassing van seizoensfactoren leidt ertoe dat capaciteit in de winter, wanneer de vraag naar gas groter is, duurder is dan capaciteit in de zomer. In de Tarievencode gas zijn seizoensfactoren vastgesteld.[26] Deze verschillen per capaciteitsproduct.

64. De ACM stelt de tarieven vast, afgerond op acht decimalen. Volgens de ACM waarborgt dit in voldoende mate de nauwkeurigheid waarmee GTS de capaciteitsproducten afrekent.

65. Bij die afronding kiest de ACM ervoor om de tarieven voor *within-day* producten altijd naar boven af te ronden, om te voorkomen dat een *within-day*-product voor 24 uur goedkoper kan worden dan het dag-vooruit product voor dezelfde periode. In het codewijzigingsbesluit tot implementatie van NC-TAR heeft de ACM ervoor gekozen de multiplicator voor dag- en *within-day*-capaciteitsproducten beide op 1,75 vast te stellen. Hiermee is beoogd dat de prijs van beide producten verhoudingsgewijs even hoog is. Indien de ACM geen rekening zou houden met afrondingsverschillen kunnen *within-day*-capaciteitsproducten goedkoper worden. Dit acht de ACM niet in overeenstemming met het algemene uitgangspunt dat de prijs van een product hoger is naarmate de termijn van het capaciteitsproduct korter is.[27]

66. Het entrytarief voor een jaarcapaciteitsproduct is gelijk aan de referentieprijs voor een entrypunt afgerond op 8 decimalen. Dit is weergegeven in bijlage 3.

67. Voor berekening van het exittarief voor het maandcapaciteitsproduct van januari 2023 wordt de referentieprijs voor het exitpunt in EUR/kWh/uur/jaar eerst omgezet naar EUR/kWh/uur/maand door het te delen door 365 en te vermenigvuldigen met 31. Vervolgens wordt dat vermenigvuldigd met de multiplicator 1,5 en de seizoensfactor 1,785. Deze berekening resulteert in het exittarief voor dit maandcapaciteitsproduct zoals weergegeven in bijlage 3.

68. De berekening van de andere capaciteitsproducten gaat op een vergelijkbare wijze. De ACM verwijst voor de berekening van alle entry- en exittarieven naar de rekenmodule in bijlage 2 bij dit besluit.

69. Voor de dienst wheeling is in de Tarievencode gas vastgelegd dat dit wordt berekend door op het entry- en exittarief dat een netgebruiker verschuldigd is op het betreffende entry- en exitpunt voor dezelfde

[24] Artikel 3.9, eerste lid, van de Tarievencode gas.
[25] Artikel 3.7, derde lid, van de Tarievencode gas.
[26] Artikel 3.7, vierde en vijfde lid, van de Tarievencode gas.
[27] Zie ook het besluit met kenmerk ACM/UIT/503577, randnummer 80.

capaciteitsproducten een korting van 94% toe te passen. De tarieven voor deze dienst staan weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Enkele wheeling producten (*day-ahead* en *within-day*) zijn met de update van de gascodes[28] op 21 april 2022 komen te vervallen. Hiervoor zal de ACM dus ook geen tarieven meer vaststellen. Dit heeft geen effect op de hoogte van de overige tarieven.

70. Het tarief voor afschakelbare capaciteit wordt berekend door op de waarde van het tarief voor het dagcapaciteitsproduct een korting van 0,43% toe te passen. Voor de tarieven voor afschakelbare capaciteitsproducten verwijst de ACM naar bijlage 3 bij dit besluit.

5 Dictum

71. Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt voor Gasunie Transport Services B.V. de tarieven vast als opgenomen in bijlage 3.

72. Dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt bekend maken in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt dit besluit publiceren op de website van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl). Daarnaast is GTS verplicht om een exemplaar van de voor haar geldende tarieven voor een ieder ter inzage te leggen in al haar vestigingen.

73. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2023.

‘s-Gravenhage,
Datum: 30 mei 2022

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

drs. J. de Maa
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

[28] Besluit met kenmerk ACM/UIT/574251

Bijlage 1: relevante wettelijke bepalingen

Artikel 82, eerste, derde, vijfde, zesde, zevende en achtste lid, van de Gaswet:

"1 In afwijking van artikel 80 worden de tarieven ter uitvoering van de taken door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, genoemd in de artikelen 10 en 10a, eerste lid, onderdeel b, c, d en e, alsmede de tarieven voor de transport ondersteunende diensten vastgesteld overeenkomstig dit artikel.

3 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zendt jaarlijks voor 1 september aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven voor uitvoering van de taken genoemd in de artikelen 1i,10, 10a en 10b, met inachtneming van:

a. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g;

b. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e, of 54a, derde lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

c. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 1i, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 82a in rekening zijn gebracht via een tarief;

d. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 10b, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 82b in rekening zijn gebracht via een tarief.

5 De Autoriteit Consument en Markt stelt jaarlijks de tarieven vast die kunnen verschillen voor de onderscheiden tariefdragers. Bij het vaststellen van de tarieven betrekt de Autoriteit Consument en Markt, in afwijking van het tweede en vierde lid, de geschatte kosten voor de uitvoering van wettelijke taken waarmee bij de vaststelling van een besluit als bedoeld in het tweede lid, geen rekening is gehouden, voor zover deze kosten doelmatig zijn.

6 Indien een voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in het derde lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden stelt deze de tarieven uit eigen beweging vast met inachtneming van dit artikel.

7 De vastgestelde tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.

8 Artikel 81c, tweede en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing."

Artikel 81c, tweede en vijfde lid, van de Gaswet:

"2 De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:

a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;

b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;

c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijk gegevens daarvan afwijken;

d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt.

5 Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, of 81a, eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven."